

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Koepelorganisaties van fiscale dienstverleners (NBA, NOAB, NOB, RB en SRA), Consumentenbond, Bond voor Belastingbetalers

Directie Directe Belastingen & Toeslagen

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
2023 0000281653

Uw brief (kenmerk)

Datum 14 december 2023
Betreft Box 3 verzoeken tot ambtshalve vermindering vooruitlopend op arrest van de Hoge Raad

Geachte heer, mevrouw,

Op 22 november jl. heeft u mij een brief gestuurd over box 3. In de brief vraagt u aandacht voor onduidelijkheid die is ontstaan over eventuele actie die belastingplichtigen moeten ondernemen om rechten veilig te stellen, met het oog op een nieuw arrest van de Hoge Raad over box 3 dat wordt verwacht in maart 2024. In deze brief zal ik hierop reageren.

Aanleiding voor uw schrijven is mede een nieuwsbericht van een advieskantoor, waarin wordt gesteld dat het ter behoud van rechten nodig kan zijn om nog vóór het nieuwe arrest in maart 2024 een verzoek tot ambtshalve vermindering in te dienen.

Een belastingplichtige kan een verzoek tot ambtshalve vermindering van een belastingaanslag inkomstenbelasting (hierna: aanslag) doen. De belastinginspecteur vermindert de aanslag als hem is gebleken dat de aanslag te hoog is vastgesteld. Daarbij gelden enkele voorwaarden en uitzonderingen.¹ In dit geval zijn van belang:

- a. Het verzoek tot ambtshalve vermindering moet uiterlijk vijf jaar na het einde van het kalenderjaar waarop de aanslag betrekking heeft zijn ingediend ('vijfjaarstermijn'); en
- b. De inspecteur vermindert de aanslag niet als de onjuistheid van de aanslag voortvloeit uit jurisprudentie die eerst is geweest nadat die aanslag onherroepelijk vast is komen te staan ('nieuwe jurisprudentie'), tenzij de Minister van Financiën anders heeft bepaald.

In mijn hoedanigheid als medewetgever en als beleidsuitvoerder kan ik het volgende aangeven over de toepassing van de wet en regelgeving over ambtshalve verminderingen.

Niet bezwaarmakers

Het is voor belastingplichtigen van wie de aanslag al onherroepelijk vaststond ten tijde van het Kerstarrest (de zogenoemde 'niet bezwaarmakers') niet nodig om een verzoek tot ambtshalve vermindering te doen. Dit betreft een groep van circa

¹ Artikel 9.6, tweede lid, Wet IB 2001 juncto artikel 45aa Uitvoeringsregeling IB 2001.

3 miljoen aanslagen per jaar voor de belastingjaren 2017-2020. Deze belastingplichtigen vallen automatisch, zonder dat zij een verzoek hoeven te doen, onder de procedure 'massaal bezwaar plus'.²

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Ons kenmerk
2023-0000281653

Aanslagen 2018 waar de wet Rechtsherstel box 3 op van toepassing is - vijfjaarstermijn

Voor aanslagen inkomstenbelasting 2018 verloopt de vijfjaarstermijn voor het indienen van een verzoek tot ambtshalve vermindering op 31 december 2023. Dit betekent dat bepaalde belastingplichtigen voor belastingjaar 2018 ter behoud van rechten wel uiterlijk 31 december 2023 een verzoek tot ambtshalve vermindering moeten indienen.

Het gaat hierbij om belastingplichtigen waar de Wet rechtsherstel box 3 op van toepassing was voor het belastingjaar 2018, maar die het oneens zijn met het geboden rechtsherstel. Bijvoorbeeld omdat het werkelijke rendement lager is dan het forfaitair berekende rendement of omdat zij op andere gronden van mening zijn dat de Wet rechtsherstel box 3 niet in lijn is met het Kerstarrest van de Hoge Raad.³

Dit betreft belastingplichtigen die voor het belastingjaar 2018 meededen aan de massaalbezwaarprocedure 2017-2020 ('massaal bezwaarmakers'). Volgens onze cijfers betreft dit in totaal voor het belastingjaar 2018 circa 48.000 aanslagen.

Daarnaast betreft dit belastingplichtigen van wie de aanslag inkomstenbelasting 2018 na het Kerstarrest is opgelegd of onherroepelijk is geworden. Volgens onze cijfers betreft dit in totaal voor het belastingjaar 2018 circa 10.000 aanslagen. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat niet voor het gehele aantal van 58.000 aanslagen een verzoek om ambtshalve vermindering geboden is. Zoals gezegd geldt dit alleen voor belastingplichtigen die het oneens zijn met het geboden rechtsherstel.

Aanslagen 2019 en verder – nieuwe jurisprudentie?

De vraag is opgekomen of belastingplichtigen ook voor aanslagen inkomstenbelasting voor de jaren 2019 en verder ter behoud van rechten al voorafgaand aan het arrest dat wordt verwacht in maart 2024 een verzoek tot ambtshalve vermindering moeten doen. De veronderstelling achter deze vraag, die ook in het hiervoor genoemde nieuwsbericht is opgenomen, is dat een belastingplichtige die voor het arrest een verzoek tot ambtshalve vermindering doet in een andere rechtspositie terecht komt dan een belastingplichtige die na het arrest een verzoek zou doen. Dit volgt niet uit de betreffende wet- en regelgeving⁴ en ook uit (de feiten van) het arrest van de Hoge Raad⁵ volgt dat die zienswijze onjuist is.

Voor onherroepelijk vaststaande aanslagen – waar het verlopen van de vijfjaarstermijn op dit moment geen rol speelt – wordt de rechtspositie niet anders als een verzoek tot ambtshalve vermindering wordt ingediend vóór het nog te wijzen arrest van de Hoge Raad of erna. Het criterium waaraan de uitzonderingsgrond 'nieuwe jurisprudentie' wordt getoetst is het tijdstip waarop de aanslag onherroepelijk is geworden. Bij een aanslag die nu reeds onherroepelijk is, maakt het voor voornoemde uitzonderingsgrond dus niet uit of

² Kamerstukken II 2022/23, 32140, nr. 144.

³ HR 24 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1963.

⁴ Artikel 9.6, tweede lid, Wet IB 2001 juncto artikel 45aa Uitvoeringsregeling IB 2001.

⁵ HR 20 mei 2022, ECLI:NL:HR:2022:720.

het verzoek bijvoorbeeld op 20 december 2023 wordt ingediend of op 20 mei 2024. Beide verzoeken bevinden zich voor de voor de toepassing van de uitzonderingsgrond van 'nieuwe jurisprudentie' in dezelfde rechtspositie en zullen hetzelfde worden behandeld. In het geval van nieuwe jurisprudentie zal een politieke afweging moeten plaatsvinden of wordt afgeweken van deze uitzonderingsgrond om tot ambtshalve vermindering over te gaan.

**Directie Directe
Belastingen & Toeslagen**

Ons kenmerk
2023-0000281653

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
de staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst

Marnix L.A. van Rij